

คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๒๒/๒๕๕๔

นายเรืองไกร ลีภิพัฒน์ สมาชิกวุฒิสภา ผู้ร้อง
และคณะ รวม ๑๘ คน

คุณหญิงกัลยา โสภณพนิช รัฐมนตรีว่าการ ผู้ถูกร้อง
กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่ ๑
นายถาวร เสนเนียม รัฐมนตรีช่วยว่าการ
กระทรวงมหาดไทย ที่ ๒

รธน. มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๖) (๗) และมาตรา ๒๖๙

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๙ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีต้องไม่เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท หรือไม่คงไว้ซึ่งความเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทต่อไป ทั้งนี้ ตามจำนวนที่กฎหมายบัญญัติ หากประสงค์จะได้รับประโยชน์จากกรณีดังกล่าวต่อไปให้นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีแจ้งให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง และให้นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีผู้นั้นโอนหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทดังกล่าวให้นิติบุคคลซึ่งจัดการทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ของผู้อื่น และความในวรรคสามให้นำมาใช้บังคับกับคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีด้วย

ระหว่างการพิจารณาคดีได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ พ้นจากความเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีผลให้ความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องที่ ๑ สิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๖) ศาลรัฐธรรมนูญสั่งจำหน่ายคำร้อง

สำหรับกรณีผู้ถูกร้องที่ ๒ เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่า พลตรีหญิง จันทิมา เสนเนียม คู่สมรสของผู้ถูกร้องที่ ๒ และพลตรีหญิง ชกานาฏ จันทรวงศ์ จดทะเบียนจัดตั้งคณะบุคคลลวรจันทร์เพื่อเป็นการแยกฐานภาษีเท่านั้นโดยพลตรีหญิง จันทิมา เสนเนียม เป็นผู้ลงทุนและดำเนินกิจการตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงเลิกคณะบุคคลดังกล่าว และเป็นผู้รับประโยชน์จากการทำกิจการแต่เพียงผู้เดียว โดยไม่มีการแบ่งปันให้แก่ พลตรีหญิง ชกานาฏ จันทรวงศ์ แต่อย่างใด จึงไม่เป็นการกระทำที่เข้าลักษณะเป็นคณะบุคคลที่จะเป็นห้างหุ้นส่วน อันเป็นการกระทำที่ต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๙ ความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องที่ ๒ ไม่สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๗) ประกอบมาตรา ๒๖๙

ย่อโดย นางบุศรา เทียนดี
นักวิชาการคดีรัฐธรรมนูญชำนาญการ

นายสุภัทร แสงประดับ
ผู้อำนวยการกลุ่มงานคดี ๕

นางศรัณยา วีระกรพานิช
ผู้อำนวยการสำนักคดี ๓